

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

4. juli 2019

UKA2019/122

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Attartornermut inatsisissatut siunnersuutissaminni attartortut suliffimmut atatillugu inissaminnik tunineqarnerminni inissiami ukiut tallimat kingulliit iluanni oqummik ajornartorsiuteqartoq paasineqarsimagaangat attartortut inissiamik allamik tunineqarnissaminnik annaasaqaratik naaggaarsinnaalernissaannik Naalakkersuisut suliaqarnissaannik peqquneqarnissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut Ilaasortaq Sofia Geisler, Inuit Ataqatigiit)

Tungavilersuut:

Naalakkersuisut §37 naapertorlugu apeqquteqaammut 2018-328-mut akissumminni uppersarparaat, inissiatileqatigiiffiup pisortanit pigineqartup inissiat oqummik ajornartorsiuteqarfiusimasut immikkut nalunaarsorneq ajorai.

Taamaappat imaassimassaaq, attartortunik inunnik ataasiakkaanik ilaqtariinnilluunniit inissianut pisortanit pigineqartunut oqummik ajornartorsiorfiusunut, imaluunniit siusinnerusukkut oqoqarsimasunut kingusinnerusukkut takkuteqqittumut nuuttoqartartoq.

Inatsit naapertorlugu, inuit ataasiakkaat ilaqtariillumi, angerlarsimaffimmi peqqinnangitsumik silaannalimmi najugaqarnertik pissutigalugu, peqqiillioraluttuinnarsinnaapput ajornerpaaffianilu peqqissutsimikkut innarlerneqarsinnaallutik.

Isumaqarpunga inatsit atuuttoq, matumani Inissianik attartortitsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 2, 12. maj 2005-imeersoq, nalunaarutillu tassunga attuumassutillit ilanngullugit, innuttaasut ataasiakkaat pisinnaatitaaffiunik illersuinngitsoq.

Tamanna tungavigalugu siunnersuutigaara, siunissami attartortut suliffimmut atatillugu inissaminnik tunineqarnerminni inissiami ukiut tallimat kingulliit iluanni oqummik ajornartorsiuteqartoq paasineqarsimagaangat naaggaarsinnaalernissaat. Malugalugu attartortut inissiamik allamik tunineqarnissaminnik annaasaqaratik taamaaliorsinnaalernissaat. Inissiani

naliniginnaasunik attartortartut innersuussamut suna patsisaanersoq apeqqutaatinnagu naameersinnaatitaareerput, utaqqisut allattorsimaffianni inissisimanerminnik annaasaqarnissaanut attuumassuteqanngitsumik pisarpoq.

Allannguutissatuaq tassaassaaq massakkut peqqussut atuuttoq naapertorlugu pisinnaatitaaffiginngisaminnik atorfitsik aqqutigalugu inissianik innersuunneqartartut naameersinnaalernissaat.

Nalunngilara inissiat sivisuumik najorneqanngitsut inissiatileqatigiiffiit immikkoortorta qarfiinut nanertuutaalersinnaasut, tamannalu naggataagut immikkoortorta qarfimmil attartortut sinnerisa akiliutaasa qaffattariaqalernerannik kinguneqarsinnaasoq. Taamaattumik Naalakkersuisut kajumissaassavakka aningaasalersuerialaatsimik allamik, inissiat sivisuumik najorneqanngitsut attartortunnut allanut nammatassanngunnginnissaat anguniarlugu nassaarsioqqullugit.

Inissiat ullutsinnut naapertuuttut pisariaqartippavut. Inuit ataasiakkaat ilaqutariillu peqqissusaat salliutittariaqarparput. Inatsiseqartariaqarpugut innutaasut inissianut peqqissutsimut innarliisinnaasunut illersorneqarnissaannik qulakkeerinnittumik.

Pisortat inissiatileqatigiiffianni inissiat oqummik ajornartorsiorfiusimasut immikkut nalunaarsorneqartannginnerat pissutigalugu, inissianik attartortut nooreernerminni oqummik ajornartorsiulerataannaapput. Taamaattoqartillugu inatsisit naapertorlugit nammagittaalliorsinnaaneq atuutilissaaq, innersuussutigissavaralu inissiatileqatigiiffinni pisortanit pigineqartuni oqommik ajornartorsiutit annikikkaluarpata annertugaluarpataluunniit, tamaasa ilumoorullugit pisassagaat.

Eqqumaffigaara inissianik attartorneq pillugu peqqussummi maalaaruteqarnissamut periarfissaq ilaatinneqareersoq. Maluginiaqqussavara siunnersuutigaa maalaarsinnaatitaanermut tunngassuteqanngimmat. Siunnersuummi pineqartoq tassaavoq, attartortut suliffimmut atatillugu inissaminnik tunineqarnerminni inissiami ukiut tallimat kingulliit iluanni oqummik ajornartorsiuteqartoq paasineqarsimagaangat attartortut inissianut utaqqisutut allattorsimaffimmi inissisimaffimminnik annaasaqaratik naaggaarsinnaalernissaat.

Aningaasatigut allaffissornikkullu pisortanut kingunissai:

Nalunngilara inissiat sivisuumik najorneqanngitsut inissiatileqatigiiffiit immikkoortorta qarfiinut nanertuutaalersinnaasut, tamannalu naggataagut immikkoortorta qarfimmil attartortut sinnerisa akiliutaasa qaffattariaqalernerannik kinguneqarsinnaasoq.

Tamaammat nunatta karsianiit inissiat najorneqanngitsut
aningaasartuutaanerannut akiliutissanik, imaluunniit oqoqareersut
iluarsaanneqarnissaannut aningaasalisooqartariaqarnissaa
naatsorsuutigineqartariaqarpoq.

Inissiat sivilisuumik najorneqanngippata, allanngortoqanngippat, utaqqisut suli
amerlanerulernerannik kinguneqassaaq, pingaartumik inoqarfinni
nutserarfiusuni.

Siunnersuutip matuma kinguneranik inissiat oqoqarfiusut
iluarsaanneqarnissaannut aningaasalissuutit amerlineqartariaqalersinnaapput –
pisariaqartitalluunniit sinnerlugit, inissiatileqatigiiffiup "suna tamaat atorlugu"
inissiat najorneqalernissaat siunertaralugu.

Ilimagisariaqassaaq siunnersuusiorneq annerpaamik AC-fuldmægtigitut atorfillip
ukiup affaani sulineranik naleqassasoq, tassa 250.000 kr.-it. Siunnersuulli
manna inatsisip pineqartup pilersaarutigineqareersutut
naleqqussarneqarnissaanik suliamut ilanngunneqassammat,
naatsorsuutigineqarsinnaavoq aningaasartuutissat taaneqartuniit
malunnaatilimmik annikinnerussasut.

Aningaasatigut allaffissornikkullu namminersortunut kingunissai:

Namminersortunut aningaasarsiornikkut allaffissornikkulluunniit
toqqaannartumik sunniuteqassanngilaq, pisortat namminersorlutik inissiatillit
inaataannik atuilersinnaanerak, taamaalillunilu namminersorlutik
inuussutissarsiortunut aningaasatigut iluaqutissanngorluni pissanngippat.

Aningaasatigut allaffissornikkullu innuttaasunut kingunissai:

Ullumikkut malittarisassat atuuttut naapertorlugit, inissiat sivilisunerusumik
najorneqanngikkaangata, akiliutissaq immikkoortortaqarfimmi najugalinnut
allanut qaffaanermik kinguneqartarpoq.

Siunnersuut ilusimisut ilusilerlugu akuerineqassappat, inissianut utaqqisutut
allattorsimaffiiniittut amerleratarsinnaanerak ilimanartorujussuuvoq,
pingaartumik inoqarfinni nutserarfiusuni.

Siunnersuut ilaqutariit pineqartut peqqinnerulernerannik kinguneqarsinnaavoq
aamma.

Kingunerisinnaasaasa ilagaat aamma, pisortat namminersortut inissiaataannik
inissarsiortunut inissianik taartaasussanik pissarsiniartariaqalernerak.